

‘Bevoorraden, sturen en zo min mogelijk bewerken’

Bodemvruchtbaarheid is nodig voor een gezonde vasteplantenteelt. Dat vraagt om een goede basis met voldoende organische stof. Vervolgens is het zaak om te sturen en kritische te kijken naar de grondbewerking. ‘Vaak kom je al ver door geen negatieve dingen te doen’, stelt teeltadviseur Henk van den Berg.

Tekst: Henk van den Berg
Fotografie: René Faas

Elk perceel heeft zo zijn eigen maatregelen om de grond vruchtbaar te maken. Dat betekent niet gewoon zo veel mogelijk erin stoppen... Bodemvruchtbaarheid is het verkrijgen van evenwicht in de bodem, met voldoende leven. Dat zorgt voor processen die nodig zijn om de voedingsstoffen voor de plant beschikbaar te houden, zonder dat ze direct naar de ondergrond verdwijnen. Het gaat dus niet alleen om de aanwezige voeding, maar ook om de ideale omstandigheden voor de wortel om actief te kunnen blijven groeien. En dus is ook bodemstructuur een essentieel onderdeel van de bodemvruchtbaarheid.

ORGANISCHE STOF

Een goede bodemvruchtbaarheid start met voldoende organische stof. De toediening, bijvoorbeeld via compost, is niet voor de directe bemesting, maar voor het op peil houden van de bodemvoorraad. Door een goede bodemstructuur en goed bodemleven komt dit later voor de plant beschikbaar. Eigenlijk is de organische stof de spaarpot van de grond. De veel gehoorde

opmerking dat dierlijke mest veel beter is voor de bemesting klopt dus wel, maar voor het op peil brengen van de voorraad stelt het vrij weinig voor. Bovendien is er bij het gebruik van alleen dierlijke mest meer kans op uitspoeling, terwijl er door de huidige mestwetgeving te weinig kan worden toegediend.

Als de bodemvoorraad op peil is, is eigenlijk alleen nog minerale bemesting nodig om de groeiprocessen te sturen. Vaste planten groeien in het voorjaar en hebben dan dus behoefte aan stikstof, terwijl de voedingsstoffen uit de bodem pas goed vrijkomen als de grond warmer wordt. Voor deze behoefte kan dierlijke mest of kunstmest worden gebruikt. Hoewel de voorkeur soms gaat naar de meer organische toediening, via zogenaamde koemestkorrels, is de werking van deze meststoffen in het voorjaar vaak te traag.

GEVOLGEN GRONDBEWERKING

Bij bodemvruchtbaarheid horen ook onderwerpen als waterhuishouding en grondbewerking. Wanneer de bodem perfect in orde is, zal elke grondbewerking een verslechtering betekenen. De grondbewerking is bedoeld om slechte situaties te verbeteren of praktische

handelingen, zoals planten, mogelijk te maken. De meeste grovere grondbewerkingen moeten schade aan de grond, vaak bij het rooien veroorzaakt, herstellen.

Grondbewerkingen die uit gewoonte worden toegepast omdat het goed voelt, zijn vaak negatief. Ditzelfde geldt voor een grondbewerking die altijd hetzelfde wordt uitgevoerd. Er ontstaan dan storende lagen in de bodem. Wat de beste bewerking is, is moeilijk te bepalen. Feit is wel dat voor elke grondbewerking zal moeten worden nagedacht over de reactie van de grond hierop. Wat wil ik bereiken en welke negatieve omstandigheden wil ik verbeteren? Bodemstructuur heeft ook vrijwel altijd te maken met de waterhuishouding. Bij elke bewerking moet worden nagedacht aan de gevolgen voor de waterhuishouding. Een goed werkende drainage is een essentieel onderdeel van deze materie.

GROTE LIJNEN EERST

Nu het voorjaar er aan komt, zijn er weer allerlei hoogdravende theorieën waarin tot in de finesses wordt uitgelegd waarom de dingen die we al jaren doen opeens verkeerd zijn en waarom het ene element het andere verdringt en dat je alles oplost als je maar een bepaald middel toevoegt of iets achterwege laat. Hoewel veel van deze zaken zeker waar zullen zijn, kunnen ze alleen werken als aan de basisvoorwaarden wordt voldaan. Goed bodemleven kan alleen maar ontstaan als de randvoorwaarden kloppen. Toevoegen van bodemleven in een grond met een slechte structuur is zinloos. Pas als de grondbewerking en organischestofvoorziening kloppen, heeft het zin om verder te kijken.

